

Oponentský posudek disertační práce

Název práce: ČESKÝ NACIONALISMUS A VZNIK CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ

Autor: Mgr. Pavel Mach

Školitel: prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Ph.D. h.c.

Studijní program / obor: Teologie / Husitská teologie

Posudek vypracoval: prof. PaedDr. Martin Weis, Th.D.

Datum: 9. 8. 2018

Hodnocení po obsahové stránce:

Předložená disertační práce si vytkla za cíl „prozkoumat, zda a do jaké míry ovlivnil český nacionalismus vznik Československé církve“. Musím ocenit, že autor si vyvolil pro svou disertační práci téma náročné a navýsost aktuální vzhledem k blížícímu se výročí 100 let od vzniku Československé církve. Je to téma, které vyžaduje dlouhou a náročnou heuristickou fázi práce.

Autor kvalifikační práci rozčlenil do dvou základních celků. V první části se věnuje v sedmi kapitolách po nutném úvodu otázce - Pojem nacionalismu a jeho hlavní motivy v Čechách. Pak následuje velmi zajímavá kapitola pojednávající o českém podílu na rozpadu Rakouska – Uherska na kterou zcela logicky navazuje pojednání věnující se katolické církvi v autorem zkoumaném období – tedy v letech cca 1848 – 1920. Nechybí ani nutné pojednání o jednotě katolického duchovenstva. První část disertační práce uzavírají medailony věnované postavám zakladatelů Československé církve Bohumilu Zahradníku Brodskému, Karlu Farskému, Gustavu Adolfovi Procházkovi a Ferdinandu Stiborovi. Tato část disertační práce je jasně a logicky strukturována, jednotlivé kapitoly na sebe navzájem navazují.

Druhá část práce přináší na straně 67 – 152 výběr z dobových textů souvisejících se zkoumanou problematikou. Otázkou je, zda by přepis těchto textů neměl být umístěn v předložené disertační práci jako textová příloha. Jako oponent se domnívám, že by to tak bylo vhodnější.

Jistě chápu, že do disertační práce vymezeného rozsahu se nemohou vměstnat všechny nuance zkoumané problematiky, ale přeci jenom jako oponent musím vyslovit lítost nad tím, že do disertační práce nebyla zahrnuta alespoň v rozsahu několika stran charakteristika panovníka

Františka Josefa I., který vládl neuvěřitelně dlouhou dobu a to od roku 1848 do roku 1916 - tedy po většinu časového období, které zkoumá autor disertační práce a to se zřetelem k problematice mnohonárodnostní monarchie. Vždyť Rakousko, později Rakousko – Uhersko, doby Františka Josefa I. bývá v některých pojednáních pejorativně označováno za „žalář národů“ ve kterém úpěly četné národy a národnostní menšiny pod tvrdou knutou habsburských panovníků. Na jednu stranu proto musím zdůraznit, že František Josef I. byl do určité míry jakýmsi jednotícím symbolem mnohonárodnostní monarchie. Musel obzvláště myslet na to, jak překlenout nacionální protiklady, pokud se měla říše zachovat a nerozpadnout se v chaosu na hospodářsky neživotaschopné malé státečky. Bylo proto důležité zabudovat do říše federalistický prvek, který by byl schopen vedle rovnosti lidí zastoupené ve formě parlamentní demokracie zajistit také rovnost národů, aby mohlo být zabráněno početně silnější národní skupině, aby si majorizovala pouhou číselnou převahou důležité politické otázky. Na druhou stranu nutno připustit, že to se ale v plné míře nepodařilo prosadit. Císař František Josef byl totiž po roce 1867 konstitučním panovníkem a jeho moc dostačovala pouze na odvrácení některých vnitrostátních i mezinárodních potíží a problémů. Musíme si přiznat, že císař a král František Josef I. garantoval pouze do určité míry „snositelné“ soužití všech národů pod jeho panovnickým žezlem a že ne vždy tomu bylo tak, jak vyjadřovala jedna tehdejší dobová pohlednice představujícího „staříčkého“ mocnáře co-by milujícího otce všech národů monarchie.

Hodnocení po formální a jazykové stránce

Citace se v práci nalézají ve velmi malém počtu, na mnoha místech disertační práce se vyskytují celé stránky textu bez jediného odkazu na zdroj informací, ze kterých bylo čerpáno.

Stylistickou vyspělost a gramatickou úroveň práce lze označit za dostačující.

Otázky k odborné diskusi

- Jak se odrážela problematika českého nacionalismu v jednání českého politického zastoupení na Říšské radě ve Vídni?
- Co vedlo k vytvoření tzv. Českého svazu a jaká v něm byla role politiků Františka Staňka, Bohumila Šmerala, Jindřicha Mašťálka a Vlastimila Tusara?

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Závěrečné hodnocení

Předloženou disertační práci doporučuji připustit k obhajobě a po jejím úspěšném obhájení udělit předkladateli titul Ph.D.

prof. PaedDr. Martin Weis, Th.D.